

Dokument s plenarne sjednice

B9-0275/2023

12.6.2023

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjava Vijeća i Komisije
u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika
o održivoj obnovi i integraciji Ukrajine u euroatlantsku zajednicu
(2023/2739(RSP))

**Michael Gahler, Andrius Kubilius, Rasa Juknevičienė, Željana Zovko,
David McAllister, Vangelis Meimarakis, Siegfried Mureşan, Jerzy Buzek,
Isabel Wiseler-Lima, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă,
Tomasz Frankowski, Sunčana Glavak, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete,
Andrey Kovatchev, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz
White, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Lukas
Mandl, Liudas Mažylis, Dace Melbārde, Gheorghe-Vlad Nistor, Janina
Ochojska, Radosław Sikorski, Michaela Šojdrová, Eugen Tomac, Inese
Vaidere, Tom Vandenkendelaere, Tomáš Zdechovský, Milan Zver,
u ime Kluba zastupnika PPE-a**

**Rezolucija Europskog parlamenta o održivoj obnovi i integraciji Ukrajine u euroatlantsku zajednicu
(2023/2739(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Ukrajini i Rusiji, posebno nakon eskalacije ruskog rata protiv Ukrajine u veljači 2022.,
 - uzimajući u obzir izjavu sa sastanka na vrhu NATO-a u Bukureštu od 3. travnja 2008.,
 - uzimajući u obzir Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica s jedne strane i Ukrajine s druge strane¹ potpisani 2014., i popratno područje produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine između EU-a i Ukrajine,
 - uzimajući u obzir zahtjev Ukrajine za članstvo u EU-u od 28. veljače 2022. i naknadnu odluku Europskog vijeća o odobrenju statusa zemlje kandidatkinje od 23. lipnja 2022. na temelju pozitivne ocjene Komisije i u skladu sa stajalištima Parlamenta,
 - uzimajući u obzir govor ukrajinskog predsjednika Volodimira Zelenskoga nakon njegova posjeta Parlamentu 9. veljače 2023.,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da su u izjavi sa sastanka na vrhu NATO-a u Bukureštu saveznici pozdravili euroatlantske težnje Ukrajine i složili se da će ona postati članicom NATO-a;
- B. budući da Rusija od 24. veljače 2022. provodi nezakonitu, neizazvanu i neopravdanu totalnu ratnu agresiju na Ukrajinu; budući da ta ratna agresija predstavlja očito i nedvojbeno kršenje Povelje UN-a i temeljnih načela međunarodnog prava; budući da Ukrajina trpi rusku agresiju još od studenoga 2013., kada su izbili prosvjedi protiv odluke tadašnjeg predsjednika da obustavi potpisivanje Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine; budući da rusko djelovanje u Ukrajini tijekom proteklih 16 mjeseci i dalje ugrožava mir i sigurnost u Europi i diljem svijeta;
- C. budući da je Ukrajina sada priznata zemlja kandidatkinja za članstvo u EU-u i da je primila golemu potporu EU-a u svim područjima, uključujući dosad nezabilježenu vojnu potporu; budući da ukupna pomoć Ukrajini na koju su se EU, njegove države članice i europske finansijske institucije obvezali od veljače 2022. doseže najmanje 70 milijardi EUR, uključujući vojnu pomoć;
- D. budući da je ruska ratna agresija najveći vojni sukob na europskom kontinentu od kraja Drugog svjetskog rata i da je odraz sve većeg sukoba autoritarizma i demokracije;
- E. budući da je svaki krug proširenja NATO-a počivao na načelu da bi proširenje trebalo donijeti sigurnosne koristi postojećim članicama; budući da se zbog ruske prijetnje

¹ SL L 161, 29.5.2014., str. 3.

vojnim odgovorom prethodno nije poticalo pokretanje ozbiljne rasprave o članstvu Ukrajine u NATO-u; budući da Pariška povelja, Memorandum iz Budimpešte, Ugovor o prijateljstvu, suradnji i partnerstvu između Ukrajine i Ruske Federacije iz 1997. i nedonošenje odluke o članstvu Ukrajine na sastanku na vrhu NATO-a u Bukureštu 2008. nisu spriječili rusku agresiju na Ukrajinu;

- F. budući da bi zadržavanje trajne sigurnosne sive zone veličine Ukrajine između Rusije i Zapada predstavljalo stalno iskušenje za nereformiranu, revizionističku Rusiju, slično prijedlogu koji je 1952. iznio Staljin da između članica NATO-a i istočnog bloka bude ujedinjena, neutralna Njemačka;
- G. budući da će se na predstojećem sastanku na vrhu NATO-a u Vilniusu u srpnju morati ponuditi odgovor na pitanje koje korake poduzeti u pogledu izjave iz Bukurešta 2008. o potpori članstvu Ukrajine s obzirom na aktualnu rusku agresiju i koji je najbolji način da se nakon završetka rata spriječi ponavljanje takve agresije;
- H. budući da je 26. siječnja 2023. pokrenuta multilateralna platforma za koordinaciju donatora za Ukrajinu, koja okuplja visoke dužnosnike iz Ukrajine, EU-a, zemalja skupine G7 i međunarodnih finansijskih institucija kao što su Europska investicijska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka; budući da je cilj platforme poslužiti kao katalizator te potaknuti preuzimanje međunarodnih obveza potrebnih za odgovor na potrebe Ukrajine i bolju koordinaciju kako bi se zadovoljile potrebe na terenu;
- I. budući da brza procjena štete i potreba² pokazuje da je godinu dana od početka totalne invazije izravna šteta na zgradama i infrastrukturi u Ukrajini prešla iznos od 135 milijardi USD, pri čemu su najveću štetu pretrpjеле stambene jedinice, prometna i energetska infrastruktura te trgovina i industrija; budući da je ta šteta u prvom redu nastala u ukrajinskim oblastima na prvoj liniji fronte; budući da se trošak obnove i oporavka procjenjuje na 411 milijardi USD;
- J. budući da je 2022. održano nekoliko konferencija o oporavku Ukrajine, i to u Laganu, Berlinu i Parizu, i da se u Londonu planira još jedna u srpnju 2023., te da se na tim konferencijama okupljaju predstavnici ukrajinskih vlasti, potencijalnih donatora, međunarodnih organizacija i zemalja koje podupiru Ukrajinu kako bi se razradile pojedinosti o pomoći potrebnoj za oporavak; budući da je ukrajinska vlada predstavila nacionalni program oporavka koji će poslužiti kao nacrt za buduću obnovu; budući da će na predstojećoj konferenciji o oporavku u Londonu biti predstavljen ukrajinski poslovni pakt za 2023. i da će taj pakt vodećim međunarodnim poduzećima pružiti platformu za iskazivanje potpore oporavku Ukrajine i njezinim nastojanjima da osvremeniti i izgradi otporno i prilagodljivo gospodarstvo te da izade iz rata kao snažnija i prosperitetnija država;
- K. budući da je 6. lipnja 2023. u terorističkom činu namjerno raznesena brana u Novoj Kahovki na rijeci Dnjepru, u dijelu Hersonske oblasti u južnoj Ukrajini koja je pod ruskom okupacijom; budući da je poznato da je brana bila minirana; budući da je eksplozija uzrokovala ogroman proboj brane, uz prodor vode i poplave nizvodno u smjeru Hersona; budući da je proboj brane uzrokovao prisilnu evakuaciju tisuća

² <https://ukraine.un.org/en/224376-ukraine-rapid-damage-and-needs-assessment>.

lokalnih civila, uništenje infrastrukture, domova i prirode te onečišćenje zaliha vode industrijskim kemikalijama i naftom koje su iscurile iz hidroelektrane, kao i isplivavanje mina koje ugrožavaju život spasilačkih ekipa i evakuiranih osoba; budući da će zbog isušivanja akumulacijskog jezera bez navodnjavanja ostati 584 000 hektara zemljišta, koje je plodna površina na kojoj se prije rata proizvodilo oko 4 milijuna tona žitarica i uljarica; budući da se iz tog akumulacijskog jezera vodom opskrbljuju naselja uzvodno i osigurava rashladna voda za nuklearnu elektranu Zaporizja;

1. ponovno izražava nepokolebljivu solidarnost s ukrajinskim narodnom i ukrajinskim vodstvom te potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica;
2. ponovno najoštrije osuđuje nezakonitu, ničim izazvanu i neopravdanu ratnu agresiju Rusije na Ukrajinu, kao i upletenost bjeloruskog režima; zahtijeva da Rusija i njezine savezničke snage okončaju sva vojna djelovanja, osobito napade na stambena područja i civilnu infrastrukturu, i da Rusija povuče sve vojne snage, savezničke snage i vojnu opremu s čitavog međunarodno priznatog državnog područja Ukrajine te da okonča prisilno deportiranje ukrajinskih civila i pusti na slobodu sve pritvorene Ukrajince;
3. ističe da je glavni cilj Ukrajine pobijediti u ratu protiv Rusije, što podrazumijeva protjerivanje svih ruskih snaga, pomagača i savezničkih snaga s međunarodno priznatog teritorija Ukrajine; smatra da se taj cilj može ostvariti samo kontinuiranom, trajnom i sve većom opskrbom Ukrajine svim vrstama oružja, bez odstupanja;
4. osuđuje Rusku Federaciju zbog namjernog razaranja brane u Novoj Kahovki, koje je uzrokovalo ekološku i humanitarnu katastrofu te predstavlja kršenje međunarodnog prava, posebno međunarodnog humanitarnog prava; podsjeća da se napadi na ključnu civilnu infrastrukturu mogu smatrati ratnim zločinima; ponavlja da će svi odgovorni za takve ratne zločine, uključujući razaranje brane, odgovarati u skladu s međunarodnim pravom; poziva Komisiju i međunarodne partnere Ukrajine da u poplavljrenom području pruže svu hitno potrebnu osnovnu pomoć, posebno u vidu opreme i strojeva za pružanje pomoći, pitke vode i hrane; pozdravlja brzo aktiviranje Mechanizma EU-a za civilnu zaštitu; izražava zabrinutost zbog toga što razaranje brane u Novoj Kahovki također može ugroziti sigurnost nuklearne elektrane Zaporizja i predstavlja ozbiljnu opasnost od radiološke nesreće u Europi;
5. podržava uspostavu posebne međunarodne promatračke misije za bilježenje posljedica za okoliš koje su prouzročene ruskom agresijom na Ukrajinu kako bi se uspostavila osnova za dobivanje posebne naknade od Rusije;
6. ponovno potvrđuje svoju predanost članstvu Ukrajine u EU-u; ponovno poziva na inovativnu, komplementarnu i fleksibilnu suradnju između trenutačnog rada na provedbi Sporazuma o pridruživanju koji je na snazi i procesa pregovora o pristupanju, čime bi se omogućila postupna integracija Ukrajine u jedinstveno tržiste EU-a i sektorske programe, uključujući pristup fondovima EU-a u odgovarajućim područjima, kako bi Ukrajinke i Ukrajinci mogli imati koristi od pristupanja tijekom cijelog procesa, a ne samo nakon njegova dovršetka;
7. u tom kontekstu ponovno ističe potporu odluci Europskog vijeća da se Ukrajini dodijeli status zemlje kandidatkinje za pristupanje EU-u; nakon ispunjenja sedam koraka

utvrđenih u mišljenju Komisije o zahtjevu Ukrajine za članstvo u EU-u³ očekuje pozitivnu preporuku Komisije, što bi moglo dovesti do početka pristupnih pregovora ove godine i održavanja međuvladine konferencije u istom roku; ponovno potvrđuje da je otvaranje pristupnih pregovora važno kao orijentir za Ukrajinu, odnosno kao jamstvo da njezina integracija u EU-u i dalje napreduje prema planu i kao način da taj proces zadrži trenutačni zamah; smatra da članstvo Moldove u EU-u predstavlja geostrateško ulaganje u ujedinjenu i snažnu Europu te da odražava vodstvo, odlučnost i viziju; podsjeća da bi uspješna integracija Ukrajine u EU također mogla imati znatan učinak prelijevanja na Rusiju, čime bi se potencijalno otvorio put prema demokratskom putu reformi;

8. ističe da se pristupanje EU-u mora odvijati u skladu s člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji, na temelju poštovanja relevantnih postupaka i pod uvjetom da su ispunjeni utvrđeni kriteriji, posebno tzv. kriteriji iz Kopenhagena za članstvo u EU-u, te da se taj proces i dalje temelji na zaslugama te usvajanju i provedbi relevantnih reformi, posebno u području demokracije, vladavine prava, ljudskih prava, tržišnoga gospodarstva i primjene pravne stećevine EU-a;
9. ističe da su razminiranje i uklanjanje neeksploziranih eksplozivnih sredstava preduvjet za obnovu Ukrajine, uključujući oživljavanje njezine poljoprivredne proizvodnje, što je ključno za gospodarstvo zemlje te za regionalnu i globalnu sigurnost opskrbe hranom; naglašava da to iziskuje identifikaciju kontaminiranog zemljišta provedbom učinkovitih izvida; podsjeća da je trećina ukrajinskog teritorija trenutačno kontaminirana minama i neeksploziranim eksplozivnim sredstvima; ističe da zbog aktualnog sukoba trenutačne akcije razminiranja i uklanjanja eksplozivnih sredstava nisu dovoljne da zadovolje potrebe za tim aktivnostima; naglašava da je potrebno ubrzati razminiranje i uklanjanje neeksploziranih eksplozivnih sredstava kako bi se u dijelovima zemlje koji su zbog ruske agresije pretrpjeli najveću štetu mogla pružiti potrebna pomoć; ističe da je potrebno riješiti problem nedovoljnog broja djelatnika te uložiti u zapošljavanje i osposobljavanje pirotehničara; ističe da će u tu svrhu biti potrebno sveobuhvatno, dugoročno financiranje kojim se pokrivaju i neposredne borbene potrebe i potrebe za humanitarnim razminiranjem;
10. naglašava potrebu da se prednost da sveobuhvatnom paketu EU-a za oporavak Ukrajine, u čijem središtu treba biti hitna, srednjoročna i dugoročna pomoć te obnova i oporavak te zemlje, kao i daljnja pomoć u jačanju rasta gospodarstva nakon što rat završi; poziva na to da se paket za oporavak podupre vjerodostojnim i odgovarajućim finansijskim sredstvima EU-a u skladu s potrebama te sa zanimanjem isčeće prijedloge Komisije o reviziji trenutačnog višegodišnjeg finansijskog okvira u sredini razdoblja i o finansiranju obnove Ukrajine u nadolazećim godinama iz instrumenta „Obnova Ukrajine“ nakon što se takav instrument uspostavi; podsjeća da je jedna od hitnih potreba obnova ključne infrastrukture kao što su vodoopskrbne i elektroenergetske mreže, škole i bolnice u regijama koje su pretrpjele najveću štetu;
11. ističe važnost povezivanja paketa za obnovu Ukrajine s pripremama te zemlje za pristupanje EU-u i tekućim domaćim reformama; ponavlja da bi oštećenu infrastrukturu i industrijske kapacitete trebalo obnoviti u skladu s načelom bolje rekonstrukcije, čiji je

³ Komunikacija Komisije od 17. lipnja 2022. naslovljenu „Mišljenje Komisije o zahtjevu Ukrajine za članstvo u Europskoj uniji“ (COM(2022)0407).

cilj promicanje digitalnog gospodarstva bez emisija ugljika;

12. ističe da je važno imati na terenu odgovarajući provedbeni okvir i sposobnost vođenja opsežnih i dugoročnih projekata obnove; ističe da su na terenu u Ukrajini radi vođenja projekata obnove potrebni dostačni administrativni kapaciteti i međunarodni stručnjaci, posebno iz EU-a;
13. naglašava da će buduća obnova i iznos finansijskih sredstava koji je za nju potreban biti nezabilježenih razmjera; podsjeća da su potrebni strogi uvjeti i jasni postupci donošenja odluka, nadmetanja i dodjele ugovora; naglašava važnost transparentne strukture upravljanja, odgovornosti, dobrog finansijskog upravljanja i djelotvornog mehanizma za praćenje; savjetuje da za nadahnuće posluže uspješni primjeri namjenskih agencija za obnovu koje su pojednostavljile i koordinirale obnovu, kao u slučaju Europske agencije za obnovu na zapadnom Balkanu;
14. podsjeća na to da bi paket za oporavak trebali zajednički voditi EU, međunarodne finansijske institucije i partneri sličnih stavova, uz značajno sudjelovanje skupine G7; pozdravlja uspostavu mulilateralne platforme za koordinaciju donatora za Ukrajinu kao alata za međunarodnu suradnju i koordinaciju kojim se pruža potpora za obnovu; naglašava potrebu da Europski parlament bude uključen kao promatrač; ističe važnost dobre koordinacije i podjele rada između donatora i Ukrajine; naglašava da je potrebno osigurati potpunu odgovornost Ukrajine za proces obnove, uz blisku uključenost organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti;
15. preporučuje da predstavnici ukrajinske lokalne samouprave svakako imaju znatan utjecaj na osmišljavanje mjera oporavka; preporučuje uspostavu jasnog i transparentnog mehanizma za uključivanje ukrajinskog civilnog društva u ključne postupke donošenja odluka te poziva na kontinuiranu potporu civilnom društvu;
16. poziva ukrajinsku vladu da nastavi s jačanjem lokalne samouprave, što je reforma koja je dobila znatne pohvale na nacionalnoj i međunarodnoj razini, te da uspjeh decentralizacijske reforme uključi u opću strukturu procesa sanacije, oporavka i obnove Ukrajine;
17. ističe da su za obnovu važni uvjeti u pogledu okoliša i transparentnosti; ustraže na provedbi najvažnijih okolišnih reformi, kao i na uspostavi učinkovitih zaštitnih mjera za zaštitu okoliša tijekom obnove Ukrajine; naglašava da je za buduće projekte obnove potrebno provesti procjene utjecaja na okoliš; podsjeća na kontroverzni projekt skijaškog odmarališta Svidovets, kojim bi se uništilo oko 1 500 hektara prašume i stoljetne šume u karpatskom planinskom lancu;
18. upozorava na to da se predstojeća obnova ne smije iskoristiti za izmjenu zakonodavstva na način kojim bi se nauštrb jednakih uvjeta tržišnog natjecanja i transparentnosti pogodovalo određenim interesnim skupinama, kao u slučaju nacrta zakona br. 5655 o aktivnostima urbanog razvoja;
19. traži od Komisije da provede procjenu učinka u pogledu djelotvornosti sankcija na zaustavljanje ruskih ratnih napora te u pogledu zaobilazeњa sankcija; podsjeća da je kršenje restriktivnih mjera dodano na EU-ov popis kaznenih djela;

20. poziva EU, države članice i njihove saveznike da povećaju učinkovitost već nametnutih sankcija, da poduzmu hitne korake kako bi zaustavili svaki pokušaj zaobilaženja tih sankcija te da rade na mehanizmu sekundarnih sankcija kojim bi se uklonile sve rupe u zakonu; osuđuje one zemlje koje pomažu Rusiji da izbjegne učinke nametnutih sankcija i poziva EU da strogo kazneno progoni poduzeća, udruge ili pojedince koji sudjeluju u zaobilaženju sankcija;
21. poziva Komisiju da u suradnji sa suzakonodavcima – Vijećem i Parlamentom – dovrši pravni režim kojim bi se omogućili zapljena ruske imovine koju je EU zamrznuo, uključujući imovinu ruske središnje banke, i njezino korištenje u svrhu ispravljanja različitih posljedica ruske agresije na Ukrajinu, uključujući obnovu Ukrajine i naknadu žrtvama; naglašava uvjerenje da Rusija nakon završetka rata mora biti obvezna platiti odštetu koja će joj biti izrečena kako bi značajno pridonijela obnovi Ukrajine;
22. podsjeća na rizike koji proizlaze iz toga da se Ukrajinu prepusti propadanju u sigurnosnoj sivoj zoni, što bi za Rusiju bio poziv da dugoročno nastavi s neprijateljstvima; čvrsto vjeruje da bi se članstvom Ukrajine u NATO-u ne samo izbjegao sigurnosni vakuum nego bi se i stvorile nove prilike, među ostalim za jačanje vojnih kapaciteta NATO-a jer bi ukrajinske oružane snage, koje su prokušane u bitkama i opskrbljene zapadnom opremom, pružile NATO-u znatnu vojnu dodanu vrijednost; također smatra da bi to ujedinilo Zapad oko šireg programa jamčenja održivog mira na europskom kontinentu jer bi se zona stabilnih i neagresivnih demokracija dodatno proširila prema istoku; smatra da bi se time mogla spriječiti moguća agresorska osveta Rusije u budućnosti i zaustaviti ruski novoimperijalistički ekspanzionizam, čime bi se olakšala rasprava o temeljnim promjenama politike unutar Rusije;
23. smatra da bi se pozivom Ukrajini da postane članica NATO-a poslao najmoćniji mogući signal, čime bi se Putina i najogrezlijie imperijalističke ratne huškače u Rusiji prisililo da napokon shvate da Ukrajina više nije u njihovu dohvatu; ističe da je dugoročna stabilnost ključna za postizanje održivog mira i izbjegavanje budućih ratova u Europi te da to ovisi o porazu Putinova imperijalističkog sna na bojištu i sprečavanju ponovnog pojavljivanja tih težnji u budućnosti te o ponovnoj uspostavi demokracije u Rusiji nakon Putina; naglašava da se buduće članstvo Ukrajine u NATO-u ne odnosi samo na povećanje i jamčenje sigurnosti Ukrajine već i na pomoć Rusima da nikad više ne utonu u imperijalističku nostalgiju te da upravo iz tog razloga ruska oporba podupire Ukrajinu da odabere vlastiti put;
24. očekuje da će predstojeći sastanci na vrhu u Vilniusu i Washingtonu utrti put za slanje poziva Ukrajini da se pridruži NATO-u te da će proces pristupanja započeti nakon završetka rata i biti dovršen što je prije moguće, što bi ojačalo NATO i predstavljalo iskorak prema održivom miru u Europi;
25. podsjeća na težak izazov suočavanja s patnjom ukrajinskih ratnih veterana i drugih žrtava ruske totalne invazije, od kojih će mnogi imati poteškoća u potpunoj integraciji u društveni život nakon završetka rata; ponavlja da će mnogima od njih biti potrebna dugoročna psihološka i medicinska rehabilitacija i pomoći pri reintegraciji; poziva Vijeće i Komisiju da se nadovežu na solidarnost građana, stanovnika i država članica EU-a pri prihvatu ukrajinskih izbjeglica te da istraže mogućnosti za pomoći Ukrajini u suočavanju s ljudskom patnjom veterana i drugih žrtava;

26. savjetuje Ukrajini da ne ubrzava izborni ciklus, ne spaja izbore i ne uvodi ishitrene promjene u svoje izborne zakonodavstvo; smatra da bi se, s obzirom na rat i trenutačne poremećaje u uobičajenom političkom životu u Ukrajini, sve odluke koje bi se mogle ocijeniti kao pogodovanje određenoj političkoj struji u zemlji pokazale kontraproduktivnima;
27. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica te predsjedniku, vradi i parlamentu (*Verhovna rada*) Ukrajine.